

Sortering i små fraktioner

Papir, pap, metal, hård plastik, miljøaffald. Det bliver tiltagende mere og mere omfattende at sortere husholdningsaffaldet – selv i mindre, almindelige husholdninger. Og hvor gør man af alle elementerne, før de ryger videre i skraldebilerne? Det har dansk-russiske Irina Las et svar på med sit system, Flower

Tekst: Marianne Barfod
Foto: Ricardo Ramirez
redaktion@bryggebladet.dk

Irina Las taler et smukt dansk, men man kan godt høre, at der bor et andet sprog bagved det danske. Det er russisk. Irina Las er født i Hviderusland og voksede op i Kasakhstan med sin bror, mor og far, indtil hun som 10-årig flyttede til Leningrad med sin familie. I dag bor hun på Islands Brygge.

Nu sidder hun på Bryggebladets lille redaktion og fortæller om en opfindelse, hun har gjort: Flower – et system til affaldssortering i husholdninger.

– Vi har forurenset så længe, og mit affaldssorteringssystem skal være mit bidrag til at gøre det bare en smule bedre, siger Irina Las.

Sortering på ministerielt plan

I 2010 så Irina Las i nyhederne på TV, at miljøminister Karen Ellemann ikke kunne finde ud af at sortere sit affald. Alle former for husholdningsaffald var blandet sammen. Da Irina Las så ministerens ustrukturerede affald, tænkte hun: Det kan jeg hjælpe ministeren med! Det blev starten på et udviklingsprojekt, som nu er resulteret i affaldssorteringssystemet Flower, der er designet til at kunne anvendes på meget lidt plads.

– Jeg tænkte, at det kunne jeg da hjælpe ministeren med, og så gik jeg i gang, fortæller hun.

Irina Las' system er bygget op over enkelte stålrammer, der kan monteres direkte på eller med klikbeslag på for eksempel indersiden af skabslåger og sættes sammen efter behov. Modellen for systemet er en blomsterkrone, hvor blade kan sættes sammen og eventuelt skubbes lidt sammen.

Miljøsortering i poser

I udviklingsprocessen snakkede Irina Las med blandt andre Miljøstyrelsen, og det blev klart for hende, at fremtiden ligger i miljøsortering i mindre og mindre fraktioner.

– Og det passede lige ind i mine tanker om et modulbaseret produkt, der kan tilpasses den plads, der er til rådighed. Jeg endte med en "blomst", der kan presses sammen, fortæller hun.

Irina Las har udviklet et system til affaldssortering, der har fået tommelfingeren op fra Danmarks Naturfredningsforening

Irina Las har brugt mindst seks år på at nå markedet, heraf mindst to på produktudviklingen af Flower, siden hun gik i gang i 2010. I begyndelsen af projektet var der ingen, der troede på, at danskerne ville begynde at sortere deres affald, men med Miljøstyrelsens opbakning i ryggen fortsatte hun.

Danmarks Naturfredningsforening så også lyset i Irina Las' modulsystem og tillader, at hun bruger deres logo på sin hjemmeside.

– Jeg har udviklet systemet, så det er fleksibelt og pladsbesparende. Der må ikke indgå plastik i produktet, derfor er det lavet af bøjet metaltråd, forklarer hun.

– Jeg har et kompliceret forhold til plastik. Jeg vil gerne have et bæredygtigt produkt, så jeg har lavet poserne af stof. De bliver syet på et værksted i Aarhus for personer med fysiske og psykiske vanskeligheder, der er på vej tilbage til arbejdsmarkedet. Poserne syes af genbrugsstof – genbrug er også en del af konceptet. Stofposerne bruges udelukkende til tørt affald som metal, plastik og papir, fortæller Irina Las.

Huer, sokker og legetøj

En anden del af projektet er også multifunktionelt. Flo-

wersystemet er rykket ud af køkkenet og ind i andre rum, for eksempel i entréen, hvor modulsystemet med poser kan bruges til opbevaring af huer, handsker og sokker – og faktisk også til legetøj. Her bruger systemet også stofposer – de bliver syet på et blindeinstitut i Hellerup. Poserne syes i nyt stof, kanvas, fordi der ikke må være modstand i stoffet, når tingene skal op og ned i posen.

– Der er ingen, der bor på Islands Brygge, der har plads, siger Irina Las.

– Så Flower er også godt at have i entréen. Og på altanen til planter.

Samarbejde med Aalborg Universitet

Sidste år præsenterede Irina Las sit Flower-system på Designmuseet Danmark, med det resultat at Aalborg Universitets designuddannelse gerne vil sende studerende, der vil arbejde med et multifunktionelt produkt, i kort praktik hos Irina Las.

– Og det er da ikke så dårligt for en autodidakt designer, vel? siger hun.

Verdensborger

– Jeg betragter mig selv som en verdensborger, der er så heldig at bo i Danmark. Jeg anser Danmark for det bedste land at leve i på grund af

de værdier, der er i landet, især i forhold til kvinders rettigheder og ligestilling, understreger hun.

Irina Las voksede op i Leningrad, nu Sankt Petersborg, og afsluttede sin skolegang her. Hun ville gerne være forfatter og endte i 10. klasse blandt årgangens 12 bedste elever i hele Leningrad til at skrive stil. I skolesystemet deltog samtlige klasser i byen i den slags konkurrencer. Irina Las stil handlede om engelske Evelyn Waugh, som hun beundrede. Hun ville også gerne lave film, som kunne være med til at forandre verden til et bedre sted. Hun var ung og havde store ambitioner.

Men først måtte hun igennem en uddannelse som bibliotekar, det smagte lidt af forfatterfugl. Som nyuddannet bibliotekar skyldte hun staten tre år som betaling for uddannelsen, selv kalder hun det afsoning. Men hun var heldig og havnede på et af de ældste medicinske biblioteker i Rusland. Det lå i en af de fine gamle bygninger i Leningrad, så det var ikke så slemt endda.

Peter den Stores kort

– Men jeg sagde op, samme dag jeg blev ansat, fortæller Irina Las. Sideløbende arbejdede hun med film, der

havde et oplysende formål.

– Jeg er et af de få mennesker (i nyere tid), der har holdt den første plan, der overhovedet blev tegnet over Skt Petersborg, i hånden. Den samme som Peter den Store stod med i hånden. Jeg har været med til at lave filmindslag om det første hus til Peter den Store, fortæller hun.

Der var fart på tilværelsen, og hun var i fuld gang med at skabe en rigtig god karriere. Men tingene ændrede sig, og Irina Las skiftede spor, da hun fik et barn, og blev selvstændig manager for skuespillere. Det gik rigtig fint, fordi hun havde styr på tingene og på skuespillerne.

Next Stop Sovjet

I slutningen af 1980'erne opstod bevægelsen Next Stop Sovjet, hvor blandt andet 3.000 unge skandinaver besøgte Sovjetunionen på fire uger. Bevægelsen søgte værtsfamilier, der kunne huse gæsterne, og Irina Las meldte sig, og så mødte hun sin danske mand og endte med at flytte til Danmark.

– Og nu har jeg boet her siden, siger hun. Jeg måtte opgave rigtig meget, ikke mindst en spændende karriere, men måske var der en dybere mening, tilføjer hun. For jeg passer så godt til Danmark. Den måde

man respekterer kvinder på, og den måde man behandler kvinder på. Jeg mener, kvinder skal have lige så mange muligheder som manden, og jeg lægger stor vægt på de demokratiske værdier.

Da Irina Las kom til Danmark, landede hun i Aalborg og skulle til at finde sin plads i landet, og det gik efter hendes eget udsagn ikke stille af.

– Jeg skulle nå så meget. Jeg holdt foredrag og underviste, havde et job og startede projekter, der skulle fremme undervisningssamarbejde mellem Danmark og Rusland. Jeg forsøgte at være et bindeled, men så opdagede jeg dansk keramik – uhhh – det var kærlighed. Jeg blev keramikker og fik gang i en karriere, der betød rigtig meget for mig, men den standsede, da kroppen sagde stop på grund af kronisk overbelastning.

I længden holdt søgteskab med den danske mand ikke. Irina Las fortsatte sine mange projekter, herunder udviklingen af Flower, indtil hun i januar 2017 landede på Islands Brygge, fordi hendes datter og barnebarn bor her.

► Du kan læse mere om Flower-systemet på: zwaisteless.com